

Francišek in Cerkev

→ Izvleček iz predavanja

Frančiška je leta 1205 v razpadajoči cerkvici sv. Damijana v Assisiju Križani s križa nagovoril: "Francišek, pojdi in popravi mojo hišo, ki, kot vidiš, se podira" (2 Cel 10). Od začetka razume to dobessedno, zato se loti zidarskih del. Kasneje pa spozna, da mu Kristus naroča obnoviti duhovno Cerkev.

Iz njegovega življenja in poslanstva lahko razberemo, da se je obojega lotil z veliko vnemo. Še več, imel je izrazit čut do Cerkve, čeprav na prvi pogled to ne zgleda. V njegovih spisih ne najdemo znanstvene razprave o Cerkvi ali "ekleziologije" in čeprav v njih direktno ne govori o skrivnosti Cerkve, ima ta tema osrednje in izstopajoče mesto v njegovi duhovnosti.

Frančišek je nedvomno želel živeti svojo duhovnost v Cerkvi in jo je imel za edino okolje v katerem je hotel slediti Jezusu in to Križanemu. Prav v tem je edinstven glede na druga srednjeveška krivoverska duhovna gibanja, ki so hotela obnoviti Cerkev z napadi od zunaj in življenjem izven nje.

→ Cerkev v vodilu in konstitucijah

Vodilo: Člen 22 Krajevno bratstvo mora biti kanonično ustanovljeno. Tako postane osnovna celica celotnega reda in znamenje vidne Cerkve, ki je občestvo ljubezni. Krajevno bratstvo mora biti prednostno območje, kjer se razvija čut za Cerkev in duhovne poklice Frančiškovih bratov in sester ter spodbuja apostolsko življenje svojih članov.

Konstitucije: Člen 14

1. V zavesti, da je Bog hotel iz nas narediti eno ljudstvo in postaviti Cerkev za splošni zakrament odrešenja, naj si bratje in sestre prizadevajo v veri premišljevat o Cerkvi, o njenem poslanstvu v današnjem svetu in o svoji vlogi v njej. Sprejemajo naj izzive in prevzemajo odgovornosti, ki jim jih razodeva to premišljevanje.

2. Evharistija je središče cerkvenega življenja. V njej nas Kristus združuje s seboj in med seboj kot eno telo. Zato naj bo evharistija središče bratskega življenja. Bratje in sestre naj se, čim pogosteje je mogoče, udeležujejo sv. maše. Spominjajo naj se spoštovanja in ljubezni sv. Frančiška, ki je v evharistiji živel vse skrivnosti Kristusovega življenja.

3. Naj sodelujejo v zakramentih svete Cerkve in naj se ne trudijo samo za osebno posvečenje, ampak pospešujejo tudi rast Cerkve in širjenje Božjega kraljestva. Sodelujejo naj pri živem in zavestnem obhajanju zakramentov v svojih župnijah, posebno pri krstu, birmi, zakonu in bolniškem maziljenju.

4. Bratje in sestre ter bratstva naj pazijo na navodila Obrednika glede različnih oblik liturgične molitve Cerkve, prednost pa naj dajejo molitvenemu bogoslužju.

5. Pravi častilci lahko častijo in molijo Očeta na vsakem kraju in ob vsakem času. Vendar naj se bratje in sestre trudijo najti trenutke za tihoto in zbranost, da bi se posvetili izključno molitvi.

→ Sveto pismo

Ko je Jezus prišel v pokrajino Cezareje Filipove, je spraševal svoje učence: »Kaj pravijo ljudje, kdo je Sin človekov?« Rekli so: »Eni, da je Janez Krstnik, drugi, da Elija, spet drugi, da Jeremija ali eden izmed prerokov.« Dejal jim je: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Simon Peter je odgovoril; rekel mu je: »Ti si Mesija, Sin

živega Boga.« Jezus pa mu je dejal: »Blagor ti, Simon, Jonov sin, kajti tega ti nista razodela meso in kri, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Jaz pa ti povem: ›Ti si Peter

in na tej skali bom sezidal svojo Cerkev in vrata podzemlja je ne bodo premagala. Dal ti bom ključne nebeškega kraljestva; in kar koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.« Tedaj je učencem naročil, naj nikomur ne povejo, da je on Mesija.

→ Razlaga

Nedvomno lahko rečemo, da je Frančiškov odnos do Cerkev paradoksalen. Po eni strani je Frančišek revolucionaren in se upre življenju, drži in miselnim tokovom, ki so bili takrat navzoči v Cerkvu in krščanstvu. Po drugi strani pa v njegovih spisih ne moremo spregledati vnetosti, skrbi in dejavnosti, da bi živel v popolni edinosti s to isto Cerkvijo. Ker kot vemo je Frančišek glasno kritiziral Cerkev po drugi strani pa je to isto Cerkev prosil za potrditev Vodila. Ne gre samo za globoko premišljeno odločitev ostati v Cerkvu, temveč potrjeno voljo, da bratje ostanejo vedno pokorni in podložni sveti Cerkvu.

Zakaj tako? Ne moremo izključiti "človeških" razlogov: strah pred odpadom ali krivoverstvom, želja da Cerkev in družba sprejmeta njegov nov način evangeljskega in bratskega življenja, ki kaže na nove medčloveške odnose, in nenazadnje tudi "materinska naklonjenost" do Cerkvu, ki ga je vse od začetka sprejela in z ljubeznijo spremljala. Toda pravi razlogi za to so mnogo globlji: verski, teološki, še več, mistični. V prvi vrsti je to Cerkev s svojimi zakramenti (še posebej evharistijo), s svojo besedo in svojimi služabniki.

Frančišek razume Cerkev kot Božje ljudstvo in ne le kot hierarhijo. Ta Cerkev je zanj povezana s Cerkvijo, ki je že v večnosti. V njej smo vsi krščeni, zato je Frančišek v svoj način življenja povabil tudi ljudi vseh socialnih in kulturnih slojev. Živo se zaveda, da smo sinovi in hčere istega Očeta, zato pa bratje in sestre med seboj ter z Jezusom.

Mislim, da se ne pretirava preveč, če vidimo v bratskem življenju, ki ga zasnuje Frančišek, prav tako kritiko tedanje Cerkvu in družbe, ki sta bili preveč vertikalno zasnovani glede na časti in bogastvo (meščanstvo, plemstvo ...) Frančišek z brati na nek način poudari horizontalni – bratski značaj Cerkvu, da bi bili vsi Kristusovi bratje in sestre med seboj.

Frančišek je aktualen še danes. Morda bolj kot si mislimo. Danes poznamo mnoga duhovna gibanja v Cerkvu. Različnost je bogastvo, a je toliko bolj potrebna tudi edinstvo. Edinstvo v različnosti. Cerkev je sprejela Frančiškovo karizmo in jo tudi zaščitila, da se ni razlila in razvedenela, da se je mogla ohraniti do današnjih dni. Ker pa današnja družba teži k samostojnosti in neodvisnosti, je lahko navzoča nevarnost edino zveličavnega, pravega in bolj svetega toliko večja. Tukaj nas zgled Frančiška poučuje, saj je v svoji duhovnosti razumel Cerkvu kot skupnost vere in odrešenja. Svoj poklic in svojo karizmo je Frančišek razumel kot dar, ki ga naj živi *znotraj* Cerkvu in za Cerkev.

Frančišek se zaveda slabosti Cerkve in navzočnosti "nevrednih" posvečenih oseb v njej, a kljub temu pokaže izredno spoštljiv odnos do "posvečenih rok". Torej ne zaradi njih samih, temveč zaradi službe, ki jo vršijo. "Nato mi je Gospod dal in mi daje tolikšno vero v duhovnike, ki živijo po uredbi svete rimske Cerkve, in to zaradi njihovega posvečenja, da se hočem zateči k njim, če bi me preganjali. In če bi imel tolikšno modrost, kot jo je imel Salomon, pa bi našel revne duhovnike tega sveta, nočem proti njihovi volji pridigati po župnijah, kjer bivajo. ... In nočem v njih videti greha, ker prepoznam Božjega Sina v njih in oni so moji gospodarji" (prim. 2 FOp 8-11). Ali ni zgled spoštovanja najgloblje izpraševanje vesti?

Frančiškov "napad" in taktika za spreobračanje drugih je "ponižnost in spoštovanje". S služenjem in pričevanjem bomo lažje pridobili ljudi kakor pa s prepričevalnim pridiganjem in to je glavna moč na katero lahko računamo v bodočnosti.

Cerkev je in bo ostala moralna sila družbe. Zato lahko razumemo napade nanjo tudi kot najboljše obrambo lastnega stanja (šibka vera, komodnosti, neudeležba obredov, strah, predsodki...) Bistveno poslanstvo in namen pa ljudje (včasih tudi namerno) spregledajo! Poznamo rek "Kdor nima Cerkve za mater nima Boga za Očeta", zato sklenimo to razmišljanje s primero Cerkve kot matere. Res je, da Cerkev zaradi svojih let ni več mladostna, najlepša in ima tudi gube, a je mama, ki je edina, zato se je ne sramujemo in naj bo, kakršnakoli že je, tisto edino božje okolje v katerem lahko zorimo za Boga.

➔ Vprašanja za pogovor (dinamika)

1. Kakšno je moje doživljanje Cerkve v današnjem času?
2. Kje vidim spremembe v Cerkvi skozi čas? Katere so pozitivne in katere negativne?
3. Kje v Cerkvi vidim sebe?
4. Ali Cerkev doživljam kot mater in kako se to odraža v mojem vsakdanjem življenju?
5. Ali kot OFS dovolj za izpolnjevanje 22. člena vodila? Kje so še naše rezerve za izboljšave?

➔ Molitev

Gospod Jezus Kristus, ustanovil si svojo Cerkev na zemlji, da bi v njej živel in nadaljeval svoje odrešilno delo. Zato si jo postavil za varuhinjo svoje resnice in za delivko milosti.

Hotel si, da je tvoja Cerkev velika družina božjih otrok, edina, sveta, katoliška in apostolska. Za temelj si ji dal nepremagljivo skalo, ko si prvaku apostolov rekel: »Ti si Peter skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala.«

Iz vsega srca se ti zahvaljujem za tvojo Cerkev. Hočem ji biti vedno zvest, jo varovati in braniti, kolikor bo v moji moči.

Pomagaj svetemu očetu Frančišku, svojemu namestniku, da bo v viharjih našega časa srečno vodil Cerkev po tvoji volji. Varuj vse vernike, podeli jim bogate milosti, da bodo prestali nevarnosti, ki jim pretijo z vseh strani. Daj jim duha prvih kristjanov,

ljubezni, ki vse združuje v tvojem imenu, odločen pogum, ki z veseljem sprejema žrtve.

Daj, da bomo nekoč vsi prišli iz potujoče Cerkve v blaženo občestvo s Teboj in vsemi svetimi. Amen.